

Васильева Туйаара Геннадьевна -Воспитатель
МБДОУ « ЦРР - детский сад №7 "Солнышко" села Сунтар
Сунтар/Сунтарский район;
(Технологическая карта занятия по развитию речи для старшей группы)

Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение

«Центр развития ребенка детский сад №7 «Солнышко с. Сунтар»

**Улахан бөлөх оболоругар тылы сайыннарыыга, грамотаба
дьарык**

Тиэмэ: « НВК ханаал»

Толордо : иитээччи Васильева Туйаара Геннадьевна

Сыала: "НВК ханаал" тиэмэтин нөнгө төрөөбүт саха тылыгар интэриэһи үөскэтии, кэпсэтэр сангаларын (диалог, монолог), тыл сүһэбин(лексика) уонна дорҕооннору таба сангарар дьобурдарын сайыннарыы.

Үлэ көрүнгэ: оруоллаах оонньуу.

Үөрэх убалаһа: Оҕо тылын сайыннарыы .

Уобаластар алтыһыллара: Оҕо билэр-көрөр дьобурун сайыннарыы, бодоруһар дьобуру сайыннарыы, тылы сайыннарыы, эти-сиини сайыннарыы, оҕо кэрэни өйдүүр дьобурун сайыннарыы

Соруктар:

Үөрэтэр:

"Телевидение" өйдөбүлү билиһиннэри:

Тыл саппааһын байытыы: "Ханаал", "биэри", "сонун", "микрофон", "камера", "диктор" (кэпсээччи), "корреспондент" (сонуну хомуйааччы) диэн тыллары билиһиннэри уонна кэпсэтиигэ туттарга үөрэти.

Грамотаҕа үөрэти

-тылы сүһүөххэ араарары, аһаҕас уонна бүтэй дорҕоону араарары салгыы эрчийи, тыл иннигэр, кэннигэр тулар дорҕоону арааран истэллэрин ситиһи.

-тэттик айымньы ис хоһоонун өйдөөн истэн кэпсииллэрин ситиһи, ыйытыларга толору хоруйдары биэрэргэ үөрэти.

Сайыннарар:

-Ситимнээх сананы сайыннарыы

-Тыл грамматическай тутулун сөпкө туһанан ыйытыкка сөпкө хоруйдууру сайыннарыы

- Дорҕоону чуолкайдык сангарары сайыннарыы

Иитэр:

-Төрөөбүт тылга тапталы үөскэти: сахалы тыл кэрэтигэр, байытыгар интэриэһи үөскэти.

- Оҕолор бэйэлэрин санааларын холкутук этэргэ, оонньууга көхтөөхтүк кыттарга, кыайыыга дьулуһарга иити.

-Улахан дьону кытта уонна бэйэ-бэйэлэрин кытта истинник, ытыктабыллаахтык кэпсэтэргэ иити.

Ньымалара: Сэһэргэһии, быһаарыы, толкуйдатыы, түмүк оноруу, истибити кэпсээһин

Туттуллар тэриллэр: нвк ханаал эйгэтэ – биэриилэр күнү – дылы кэтээн көрүү, асчыттар (колпак, пицца), тиэргэн (обуруот астара), тэтим радио (микрофон)

Дьарыктаныы барыта:

Чааһа	Иитээччи дьайымала	Оҕо дьайымала	Бириэмэтэ
Кирири чааһа	<p>Оҕолоор, бүгүн эһигини НВК ханаалга ыалдьыттыы ыһырабын.</p> <p>-Сахалыы ханнык ханаалы билэбитий?</p> <p>-Телевидениеҕа кимнээх үлэлииллэрий? (ыһтааччы, корреспондент, оператор, монтажер, режиссер, продюсер, редактор)</p> <p>Хас биирдии үлэһит үлэтигэр киирэригэр пропуск туттарар. Үлэлээн бүтэн барарыгар ылар.</p> <p>Пропуска соруудахтаах оонһуу “Аһаҕас , бүтэй дорҕоон” (ойуулаах карточкалар)</p> <p>Аһаҕас дорҕоонно кыһыл илиини баттаа</p> <p>Бүтэй дорҕоонно от күөх илиини баттаа</p>	<p>Оҕолор эһиэттэрэ.</p> <p>Пропуск соруудаһын толоруу</p>	3 мүнүүтэ
Сүрүн чааһа	<p>I.«<i>Күнү – дылы кэтээн көрүү</i>”</p> <p>Ойуулары көрөн ааттаа (тыл грамматическай тутула)</p> <p>Былыт –былыттаах, тыал-тыаллаах, күн-күнээх, ардах-ардахтаах, хаар –хаардаах.</p> <p>Күнү – дылы кэтээн көрүү көрдөрүүтэ бүгүн Сунтаарга кулун тутар 18 күнүгэр –? кыраадыс (тыаллаах, күннээх)</p>	<p>Оҕолор эһиэттэрэ</p> <p>Ойуулары сөпкө санаран платаҕа ууран биэри.</p> <p>- Моркуоп хайдах өһнөөх?</p> <p>- Эн ханнык сибэккини сөбүлүүгүн?</p>	15 мүнүүтэ

	<p>II.Корреспондент <i>«Тиэргэн»</i> биэри (ситимнээх сананы сайыннары)</p> <p>Сорудаба: обуруот астарын аттаталаа, боппуруос туруоруу, ыйытыкка толорутук хоруйдааһын, этии толкуйдааһына.</p> <p>III.«<i>Асчымтар биэри</i>» “Пицца” астааһына: Сорудаба: Тылы сүһүөххэ араар (тэллэй, помидор, сыр, обурусуу, лук, халбаһыы, биэрэс) Тыл иннигэр, тыл кэннигэр турар тыллары арааран истии. “Чохоон” рутуб ханаал Физминутка Чохоон – хоһоон</p> <p>IV.«<i>Тэтим” радио ханаал</i> кэпсээн тула сэхэргэһии . Бүгүннү биэри тиэмэтэ“Сизер майгы” тула сэхэргэһии Сорудаба: Кэпсээни өйдөөн истэн кэпсииллэрин ситиһии.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Обурусу ханна үүнэр? - Тоһо обуруот аһын сиибитий - Обурусуну хайдах үүннэрэбит <p>(оһолор боппуруос туруоруулар)</p> <p>Оһолор тылы сүһүөххэ араараннар пицца ингридиеннарын уураллар.</p> <p>Оһолор ТООКУЛУУН хамсаналлар «Хамасаныылаах хоһооннор”</p> <p>Оһолор болһомтолоохтук кэпсээни истэллэр, боппуруоса эппиэттиллэр, 1,2 оһо тугу өйдөөбүтүн кэпсиир.</p>	
<p>Түмүктүүр чааһа</p>	<p>Биэриибит түмүктэннэ. - Бүгүн тугу биллигит? -Туох ордук өйгүтүгэр хаалла? -Бүгүннү НВК ханаал дьарыгар тугу сөбүлээтигит?</p>	<p>Оһолор эппиэттэрэ.</p>	<p>2мүнүүтэ</p>

	<p>Сахалыы НВК, Чохоон ханааллары төрөшпүттэргитин кытта көрүг , сэргээн. Элбэхтэ сахалыы кэпсэтин.</p> <p>Биэриини бэлэмнээтилэр Сунтаартан _____ - оҕолор бэйэлэрин ааттарын этэллэр.</p>		
--	---	--	--